

EDİTÖRDEN

Kıymetli Okurlarımız,

2023 senesinin ikinci sayısı olan 59. sayımızla yeniden karşınızdayız. Bu sayıda, beden eğitimi ve spor alanında yapılan görme engellilere yönelik araştırmalar, açık hava oyun parklarında riskli oyun, işçi aileler, engelli bireylerin bürokratik istihdamı, Türkiye’de değişen doğurganlık tercihleri, babaların çocuklarına yönelik algısı, çocuk evlerinde çalışan bakım elemanları gibi konulara dair yapılan çalışmalara yer veriliyor. Bu çalışmaları, politika yapıcılara, sahadaki uygulayıcılara, alana ve alanyazına yapacağı katkılar açısından önemsedüğimizi belirtmek istiyoruz.

Bu sayımızda 7 çalışmaya yer veriyoruz.

İlk çalışma Aykut ŞAHİN tarafından kaleme alınan “*Beden Eğitimi ve Spor Alanında Yapılan Görme Engellilere Yönelik Araştırmaların Sistemantik Bir Şekilde İncelenmesi*” isimli makaledir. Bu çalışmada, uluslararası dergilerde yayımlanan beden eğitimi ya da spor alanındaki görme engellilere yönelik araştırmaların sistemantik bir şekilde incelenmektedir. Analizlerde yapılan araştırmaların yıllara göre sayısal anlamda ve atıf satısına göre değişimleri ile birlikte, en önde gelen yazarlar, dergiler, üniversiteler ve ülkeler doküman sayısı, atıf sayısı ve toplam bağlantı güçlerine göre incelenmektedir. Ayrıca en çok atıf alan araştırmalara ait bazı istatistiksel bilgiler ve en çok kullanılan anahtar kelimelerin ilişkisel haritası sunulmaktadır. Bulgularda; görme engellilerin daha sağlıklı ve zinde olmaları, akrabalarıyla birlikte beden eğitimi derslerine katılabilmeleri, görme yetersizliklerine rağmen fırsat eşitliğine sahip

olmalarını konu edinen ve burada ortaya çıkan engelleri ortadan kaldıracak çözümler üreten araştırmaların alanyazında olduğu ifade edilmektedir.

“Açık Hava Oyun Parklarında Riskli Oyuna Çok Yönlü Bakış” isimli Nilgün CEVHER KALBURAN, Deniz KAHRİMAN PAMUK ve Yekta KOŞAN tarafından birlikte yapılan çalışma derginin ikinci makalesidir. Çalışmada açık hava oyun parklarının fiziksel özellikleri ve çocukların bu parklardaki oyun davranışları gözlemlenmiş; ayrıca yerel yönetimlerden bir yetkili ve ailelerle yapılan görüşmelerle riskli oyunların potansiyel ve uygulamadaki destekleyicileri incelenmektedir. Araştırma sonunda, oyun park alanlarında yüksek hız ve büyük yükseklik kategorilerindeki unsurların sıklıkla gözlemlendiği fakat riskli oyunlarda kullanılabilir tehlikeli unsur ve aletlerin neredeyse hiç gözlemlenemediği ifade edilmektedir. Oyun park alanlarında gözlemlenen ekipmanlara paralel olarak çocukların riskli oyunlarında da en sık yüksek hızda koşma ve yüksekliklerde sallanma/atlama gibi davranışların ortaya çıktığı bulunduğu bilgisi verilmektedir. Çalışmanın tüm paydaşların katılımıyla tasarlanan, tüm çocuklar için kapsayıcı ve erişilebilir olan, güvenli ve sağlıklı açık hava oyun parklarında çocukların riskli oyun fırsatlarının geliştirilmesi ile ilgili yapılacak bilimsel ve uygulamaya yönelik çalışmalara katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Derginin üçüncü makalesi “Sistem Kuramı Çerçevesinde Çalışma Yaşamının Aile Sistemi Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi: İşçi Aileler Üzerine Nitel Bir Araştırma” ismiyle Rabia ERTEN tarafından yapılan çalışmadır. Bu çalışmada sistem kuramı çerçevesinde çalışma yaşamının aile sistemi ve aile ilişkileri üzerinde etkilerinin neler olduğunun anlaşılması amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu Karaman ilinde ikamet eden ve buradaki fabrikalarda işçi olarak çalışan en az bir çocuğu olan 26 evli çift olmak üzere toplamda 52 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Derinlemesine mülakat ve kısmi katılımlı gözlem araştırmanın veri toplama teknikleridir. Yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların onayı alınarak görüşmelerde ses kaydı yapılmıştır. Kayıtlar dinlenerek yazıya geçirilmiş, elde edilen metinler kodlanarak tematik olarak analiz edilmiştir. Katılımcıların fabrikadaki çalışma yaşamlarına, eşleri ve çocuklarıyla ilişkilerine, çalışma yaşamının

aile ilişkileri üzerinde etkilerinin neler olduğuna dair bulgular elde edilmiştir. Buna göre katılımcıların çalışma yaşamlarının aile sistemi, eşler arası ilişkiler, ebeveyn-çocuk ilişkileri üzerinde önemli bir belirleyici olduğu ortaya konmaktadır.

Dördüncü çalışma Merve DURMUŞ tarafından kaleme alınan “*Engelli Bireylerin Bürokratik İstihdamının Sembolik Temsil Bağlamında Değerlendirilmesine Yönelik Nitel Bir Çalışma*” isimli makaledir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi desenlerinden fenomenoloji kullanılarak engelli bireylerin bürokratik temsiline sembolik etkileri ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu engelli istihdamında aktif görev almış bürokrat, siyasi, akademisyen ve sivil toplum kuruluşu üyelerini içeren 20 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanan veriler içerik analiziyle analiz edilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilen bulgularda, engelli bireylerin bürokratik temsiline literatürle paralel olarak “toplumun engellilere karşı önyargısını azaltma, rol model olma, bürokrasinin meşruiyetini sağlama/ vatandaş gözünde adil ve güvenilir bir yönetim algısı oluşturma ve temsilci bürokratların motivasyonunun artmasını sağlama” yönleriyle sembolik temsili sağladığını gösterdiği ifade edilmektedir.

Ayşe ABBASOĞLU ÖZGÖREN ve Ahmet Sinan TÜRKYILMAZ tarafından kaleme alınan “*Türkiye’de Değişen Doğurganlık Tercihleri: Pariteye Göre Analizler*” isimli İngilizce çalışma derginin beşinci makalesidir. Çalışmada, Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmaları (TNSA) verilerini kullanarak 1993-2018 dönemi için kadınların doğurganlık idealleri ve niyetlerindeki ve doğurganlık farkındaki değişimleri hem makro hem mikro düzeyde incelemek ve 2018 TNSA verisi kullanılarak halen evli kadınların doğurganlık niyetlerini, parite yani sahip olunan çocuk sayısına göre hem betimsel hem de lojistik regresyon yöntemiyle incelenmek hedeflenmektedir. Bulgulara göre 1993-2018 arası 25 yıllık dönemde ideal çocuk sayısı artarken, istenilen çocuk sayısı azalmıştır. Sosyoekonomik değişkenler ise çocuk sahibi olma niyeti ile anlamlı olarak ilişkili bulunmamıştır. Bu değişkenlerin bazıları birinci ve ikinci doğuma geçiş niyetinde anlamlı olarak bulunmuştur.

Derginin altıncı makalesi “*Babaların Çocuklarına Yönelik Algısı: İlk Babalık Deneyimleri*” ismiyle Ahmet EROL, Merve CANBELDEK ve Nesrin İŞİKOĞLU tarafından birlikte kaleme alınan çalışmadır. Bu çalışmada ilk kez baba olan erkeklerin babalık rolü kavramına yönelik algılarının incelenmektedir. Bulgulara göre katılımcıların baba olma nedenleri hayatın anlamı, hayal kurma, yenilik ve üretim ve evliliğin devamı ile yakından ilgilidir. Katılımcılar baba olacaklarını anladıklarında ve baba olduklarında sorumluluk, mutluluk, heyecan, kaygı, aidiyet ve şaşkınlık hissetmektedir. Ayrıca, içinde buldukları kültür babalık anlayışları üzerinde etkili olmaktadır. Erkeklerin babalık deneyimlerini, çocuğun bakımına katılma, ev işlerine yardımcı olma ve çocukla oyun oynama şeklinde açıkladıkları ifade edilmektedir.

Derginin son makalesi Esmâ İNCE KESER ve Haktan DEMİRCİOĞLU tarafından yapılan “*Çocuk Evlerinde Çalışan Bakım Elemanlarının Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin İncelenmesi*” isimli çalışmadır. Bu çalışmada çocuk evlerinde çalışan bakım elemanlarının psikolojik yönden iyi oluş düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, bakım elemanlarının psikolojik iyi oluş düzeylerinin, bakım elemanlarının yaşlarına, kendi çocuklarının duygusal ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığına, çocuklarıyla sorun yaşama sıklığına, geçmişte psikolojik destek alıp almadığına, sportif faaliyetlerine katılım sıklığına, çocuk gelişimi ve eğitimi konusundaki bilgi düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Bununla birlikte bakım elemanlarının psikolojik iyi oluş düzeylerinin, bakım elemanlarının çocuk evlerinde çalışma süresine, çocuk evindeki çocukların duygusal ihtiyaçlarını karşılama düzeylerine, çocuk evinde sorumlu oldukları çocuklarla sorun yaşama sıklığına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği ancak bakım elemanlarının psikolojik iyi oluş düzeylerinin, bakım elemanlarının cinsiyetine, eğitim düzeyine, kronik hastalığı olması durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bulgular alan yazın doğrultusunda tartışılarak öneriler sunulmuştur.

Çalışmaların faydalı olması temennisiyle iyi okumalar, selamlar...

Doç. Dr. Olgun GÜNDÜZ

Editör